

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ant. Augustini Archiep. Tarracon. De Emendatione Gratiani Libri Duo

Agustín, Antonio

Dvisbvirgi ad Rhenvm ; Arnhemii, 1676

X. De Martino Bracarensi, & de Martini Papae concilio

urn:nbn:de:hbz:466:1-10603

*De Martino Bracarenſi, & de Martini
Papa concilio.*

DIALOGUS DECIMUS.

A. Credo vos non ignorare, ſi Gratiani li-
brum ab Ant. Demochare, vel ab Ant.
Contio editum legiſtis : in omnibus fere capi-
tibus,

---

gata lectione convenit. *In canone 31. Apoſtolor.*
Grace ſic legitur : Καταργείτω ἢ ἀφοριζείτω, καὶ
κοινωνήντες αὐτῷ πάντες. & infra 16. q. 7. c. ſi
quis Episcopus. ubi hic idem canon ex alia re-
fertur verſione, legitur : & ſegregetur, omnes-
que, qui illi communicant : eodemque modo
eſt apud Anſelmum verum in verſione Anaſta-
ſii bibliothecarii legitur, quemadmodum apud
Gratianum, & convenit cum verſione priſca,
ac Dionyſiana. In marg. hæc ſunt. Can. Apoſt.
31. infra. 16. q. 7. ſi quis. Ivo pag. 5. c. 120.
Anſel. l. 6. c. 8. Burc. l. 3. c. 109. Deusdedit
ibid. (hoc eſt, parte 1. & 4.) Inſcriptio cap. 14. Si
quis Episcopus. 16. q. 7. eſt. Item ex canone A-
poſt. 31. Et in notis ſcriptum eſt. De hoc canone
notatum eſt ſupra diſtin. 63. omnis electio. in
ver. Segregetur. Et in marg. diſtin. 63. omnis.
Deusd. p. 1. Burc. l. 3. c. 109. Ivo p. 3. c. 85.
& par. 5. c. 119.

DIALOGUS DECIMUS. 151

tibus, quæ habent hanc inscriptionem: *Ex concilio Martini Papæ*: additum esse in margine *Martini Bracatenfis* nomen ex capitulis Græcarum synodorum. Quod à Demochare factum est, sumitur ex libris conciliorum, in quibus post secundum Bracarense concilium, illa capita sunt Martini Episcopi, qui se ex Orientis conciliis ea sumere dicit, offensus varia interpretatione eorum. Unde autem singula capita sumantur, non adscripsit, quod sciam? sed ego ea conferens cum Græcis inveni, paucis exceptis, quæ non in Græcis, sed in Latinis conciliis reperta sunt. Concilium Martini Papæ insigne fuit contra Monothelitas habitum ante sextam synodum, in quo non hi canones editi fuerunt, neque confirmati. Tamen nescio quomodo à collectoribus referri solent, ut Martini Papæ in synodo. Sic fit, ut à Gratiano Martini Papæ appellentur, & cum Græcis conjungantur quasi diversi. Exemplum sumamus à concilio Nicæno; nam canones Apostolorum præteritos ab eo esse video. *Caput primum in Martini collectione est XXI.* refert Gratianus *distin. LV. capite IX.*^a cum verba Nicæni concilii interprete Dionysio posuisset *cap. VII.* Martini re-

K 4

fert

^a *Dist. 55. c. 7. si quis à medicis. & cap. 9. si quis pro agritud.*

fert Ivo^a in panormia cum hac inscriptione:
Ex concilio Martini Papæ XXI. Idem in excerpt.
Ex decretis Martini Papæ cap. XXI. Hoc aliqua
 ratione defendi potest. Episcopus enim Papas
 esse aliquando dictos constat, ut de Ofio alio
 die dicebamus. B. Hanc ego erroris originem
 credo, ut cum aliquis hæc capita Martini Pa-
 pæ, hoc est Episcopi, inscripisset; alius Papæ
 Romani interpretaretur. A. Si præfationem le-
 gissent, ab errore discessissent facile. Ivo in ex-
 ceptionibus verius Martini verba refert, quam
 Gratianus. *Si quis præ aegritudine naturalia à me-
 dicis habuit secta: similiter & qui à barbaris, aut
 dominis stultis fuerint castrati.* Stulta appellat,
 quæ prius naturalia. τὰ φυσικά. De suo vero ad-
 dit: existimans posse à se carnales concupiscen-
 tias amputari. Sententiam concilii refert Tribu-
 riense concilium cap. xxxiii. verba Anselmus,
^b & liber Cæsaraug.^c In Tiliii libro desideran-
 tur hæc verba post vocem *μεγαλύνει*. ἡ ἐκ τῆς δευτέ-
 ρου πινδύνα τῶν τοιστων χερῶν μεγαλύνει. quæ illis
 Latinis respondent. *Et deinceps nullum debe-
 re talium promoveri.* C. Quod ex Arabicis re-
 ferunt caput primum concilii Nicæni, alia de

^a Ivo lib. 3. tit. 5. c. 15. panorm. & par. 6. c.
 374. decr. Vid. infra dial. 2. addit. 2. ^b Ansel.
 lib. 7. c. 31. ^c Cæs. lib. 4. c. 110.

re conscriptum est. A. Ita est, ut dicis. Sed ego Græcis, & Latinis scriptoribus magis credendum censeo, quam Arabibus, vel Armeniis. ^a Cap. quartum Nicænum ex Dionysii interpretatione refert Gratianus *dist. LXIV. cap. I.* & Martini *caput II.* refert, *capite VII. ejusdem distinctionis.* ^a Tertia interpretatio est, quam referunt Ivo, ^b & Anselmus, ^c & liber Cæsari August.

^a *Dist. 64. c. I. & 7. Episcopum.* ^b *Ivo par. 5. c. 117. decret.* ^c *Ansel. libr. 6. c. 48.*

I *Distinct. 55. capituli 7. Si quis à medicis. inscriptio est in Romano libro. Unde in Nicæno concilio cap. I. legitur. In marg. hæc sunt. In Tibur. ibid. (hoc est, c. 33.) Ansel. l. 7. c. 36. Poly. ibid. (hoc est, l. 2. tit. 31.) In notis est. Et deinceps) His verbis nihil respondet in Græco vulgato codice: sed optime apud Balsamonem, quemadmodum & in Carthag. 6. in capitulis Nicæne synodi à Teïone, & Thearisto versis. Capituli noni inscriptio est. Item ex Martino Bracharenfi Episcopo in capitulis synod. Græc. c. 21. Si quis pro ægritudine naturalia à medicis secta habuerit, similiter & qui à barbaris, aut dominis suis fuerint castrati &c. existimans posse à se carnales concupiscentias amputare &c. In marg. hæc sunt. Ivo p. 6. c. 374. Pann. l. 3. c. 56.*

august. ^a qua utitur Isidorus Mercator in conciliis, τὸ δὲ κρῖν, *potestas* sane, vel *confirmatio*, est Dionysio, & Isidoro: *potestas*, Martino tantum. ² *Caput nonum* ex interpretatione, qua utitur Mercator Isidorus refert Gratianus *distin.* *XXCI. c. IV.* ^b *Martin. cap. XXIV.* invenies *distin.* *XXIV. extrema.* ^c Ex Dionysii interpretatione apud Rabanum *cap. I. penitentium*, & apud Burchard. ^d Ivonem, ^e & Anselmum. ^f Martinus de suo addidit mentionem *diaconorum.* item illa: *aut post ordinationem ab aliis sunt detecti.* & postea. *similiter vero & de universo ordine clericorum servetur.* Apud Gratian. *defendit*, pro *defendat*

^a *Ces. libr. 3. c. 26.* ^b *Distinct. 81. c. 4. si quis.*
^c *Dist. 24. c. ult.* ^d *Burch. lib. 2. c. 13.* ^e *Ivo par. 6. c. 33. dec.* ^f *Ans. lib. 8. c. 13.*

² *Ante caput I. distinct. 64. in eodem libro haec verba sunt.* A quibus ordinentur Episcopi, in Nicæno primo concilio definitum est. in quo sic legitur, *cap. 4. Episcopi ab omnibus &c.* *Et in marg.* In concilio Nicæno *2. c. 3.* *Ansel. lib. 6. c. 4. & 54.* *Ivo p. 5. c. 117.* *Burg. l. 1. c. 27. concordat.* *Inscriptio cap. 7. c. dist. haec est.* Item ex concilio Martini Papæ. *Episcopum oportet &c.* *Et in margine.* In capitulis Martini *Bracar. c. 4. ex conc. Nic. c. 4.*

dat scribendum est. ³ *Caput xvii.* quod aliis est
 xlii. contra usuras accipientes, ex Dionysii
 interpretatione Gratianus refert *distinct. xlvii.*
cap.

³ *Inscriptio capituli quarti distin. 81. in Romana
 editione est. Item ex concilio Nicæno c. 9. Si
 qui sine examinatione &c. In margine hæc sunt.*
 Rab. lib. pae. c. 1. Burc. l. 2. c. 13. Ivo par. 6.
 c. 33. Ansel. l. 8. c. 13. supra dist. 24. c. ult. *In
 fine est. Sancta defendit ecclesia. & in margine.*
 Sancta) al. catholica. sic in epi. 1. Cali 1. *In-*
scriptio cap. ult. dist. 24. est. de his ita legitur in
consilio Martini Papæ. Si quis presbyter, aut
diaconus &c. Et in marg. Apud Martinum Bra-
caren. c. 24. Facit ad hoc c. epist. 5. Zachariæ
ad Bonifac. Episcopum & 15. q. 8. Si quis
presbyter) Ansel. l. 8. c. 13. Et in notis. Confessi
sunt) In originali est confessi non sunt, & post
ordinationem &c. Verum in concilio Nicæno
c. 9. unde hoc caput videtur sumptum, habe-
tur sine negatione, quemadmodum hic: & in-
fra dist. 81. c. si quis sine (scribe, si qui sine.) in
extremo hoc capite est. Sancta catholica defen-
dit ecclesia. Capituli 4. Si quis presbyter. 15. q. 8.
inscriptio est. Item ex concilio Martini Papæ c.
35. Et in marg. In capitul. Martini Bracchar.
(adde cap. 25.) ex concil. Neocæsar. c. 9. & 10.
Burc. l. 2. c. 48. Ivo p. 6. c. 149. Pann. l. 3.
c. 150.

cap. II. ^a ex Isidori conciliis *causa XIV. quest. IV.*
 cap. IIX. ex Martini cap. LXII. refert *capite IV.*
eiusdem questionis. ^b Dionysium sequuntur Ra-
 banus cap. XXXII. *peniten.* & Burchardus, ^c &
 Ivo, ^d & Anselmus, ^e & liber Cæsaraug. ^f Ad-
 dit Martinus, *oblitus timorem Domini? & per*
diversas species vini, vel frugis, vel cuiuslibet rei
emendo, vel vendendo aliqua incrementa suscepe-
rit. Omisit *ἡμολίας*, quas Dionysius *sescupla*
dixit. Apud Isidorum est. *vel etiam species fru-*
mentorum ad sescuplum dare. Apud Gratianum
 dicto cap. IV. *scribe turpe lucrum quaesierit*, ut
 est in conciliis, *pro turpis lucri quaesierit.* ⁴ Ca-

^a Dist. 47. c. 2. *quoniam.* ^b 14. q. 4. c. 8. *quo-*
nam. & c. 4. *si qui.* ^c Burch. lib. 2. c. 120. ^d I-
 vo par. 6. c. 196. & par. 13. c. 8. dec. ^e Ans. lib. 7.
 c. 153. *in addit.* ^f Cæs. lib. 8. c. 77.

⁴ Capituli secundi distin. 47. *in eodem libro in-*
scriptio hæc est. Item ex concilio Nicæno c. 17.
Quoniam multi &c. *Et in marg. infra 14. q. 4.*
c. 8. ex alia versione. Poly. l. 4. tit. 31. Rab.
 l. p. c. 32. Burch. l. 2. c. 129. Ans. l. 7. c. 153.
 Ivo p. 6. c. 196. & par. 13. c. 8. Ad illa ver-
 ba, aut ex adinventione, additur, redundat
 ista particula aut. & pro *sescupla* est in marg.
 al. *sesquipla.* *Et in notis hæc sunt.* *Sescupla)* Hoc
sesqui alterarum usurarum genus quamvis gra-
vissimum,

DIALOGUS DECIMUS. 157

per x. concilii Ancyranum videtur Gratianus ex Isidori interpretatione retulisse *dist. xxix. cap. iix.*

Martini

vissimum, in frugibus humidis, vel arenis
Constantinus lege permiserat, quæ nunc extat
in codice Theodosiano l. 2. tit. ult. de usur. l. 1.
Eodem pertinet, quod scribit B. Hieronymus
in comment. in Ezech. l. 6. c. 18. his verbis.
Solent in agris &c. ut hiemis tempore demus
decem modios, & in messe recipiamus quin-
decim, hoc est, amplius partem mediam &c.
Postea vero in aliis conciliis, & à Romanis
Pontificibus genus omne usurarum tamquam
juri naturali, ac divino contrarium, tam cle-
ricis, quam laicis fuit interdictum: quemad-
modum apparet in Decretalibus titulo de usur-
is. *Inscriptio cap. 4. caus. 14. q. 4. hæc est.* Item
ex concilio Martini Papæ c. 62. Si quis obli-
tus timorem Domini &c. *Et in marg.* In capi-
tulis Mart. Brachar. *Et in notis.* Magni concilii
Sic loquitur Martinus Brachar. quoniam hanc
sententiam accipit ex capite 17. concilii Nicæ-
ni, quod citatur infra ead. c. quoniam. & in
duobus vetustis Gratiani exemplaribus post hoc
continuo illud subjungitur. Editum quoque est,
turpe lucrum quæsierit. *Inscriptio cap. 8. Quo-
niam multi. e. quest. hæc est.* Item ex Nicæno
concilio c. 17. *Et in margine.* Et in Aquisgran.

6. 40.

Martini vero *caput xxxix.* retulit *distin. xxvii. capite primo.*^a Et quantum Martinus à Græcis verbis discessit, tantum Gratianus ab utriusque capitis interpretatione. C. Magnam varietatem narras. B. Ego in mea sententia persevero, nihil esse hac Gratiani collectione opus; sed ut alia collectio ex ipsis fontibus hauriatur. A. De his posterius agemus. Nunc vobis proponam illius canonis Ancyrani sententiam, quam recte Gratianus refert *dicto capite lxx.* & Ivo in panormia^b ex interpretatione Dionysii. *Diaconi, si cum ordinabantur, contestati sunt se velle uxores ducere & duxerint, maneat in suo ministerio. si tacuerint, & duxerint, deponantur.* C. Quid Martinus ait? A. Lege Gratiani verba: & Martini, & Gratiani varietatem cognosces. C. Quod autem unius uxoris vir Episcopus jubetur eligi; quæritur an de tempore ordinationis hoc sit accipiendum; ut tempore suæ administrationis ejus possit copula fungi, quam unicam, & virginem sibi desponsavit. Hoc Martinus Papa
prohi-

^a *Dist. 28. c. 8. diaconi. & dist. 27. c. 1.* ^b *Ivo lib. 3. tit. 8. c. 4. panor.*

c. 40. dist. 47. quoniam multi. Burc. l. 2. c. 12. Ivo p. 13. c. 8. *Et in notis.* Supra dist. 47. hic idem canon affertur ex versione Dionysii, qui nunc ex prisca, quæ est in collectione Isidori.

prohibet dicens. *Diaconus, qui eligitur, si contestatus fuerit pro accipiendo matrimonio, & dixerit se in castitate non posse manere: hic non ordinetur.* A. Illud concilium dixit, potuisse uxorem ducere post ordinationem: Martinus ait, hic non ordinetur. C. *Quod si in ordinatione tacuerit, & ordinatus fuerit & postea matrimonium desideraverit: sit alienus à ministerio, & vacet à clero.* A. Martini verba refert Ivo^a in panormia, ut Martini Papæ, & in excerptionibus ex decretis Martini Papæ cap. xli. Recita nunc Gratiani verba. C. *Hac auctoritate datur intelligi, quod illi, qui uxores habent, vel accipere volunt, nec diaconi, nec sacerdotes fieri possunt, nisi continentiam profiteantur. Si vero diaconus à ministerio cessare voluerit, contracto matrimonio licite potest uti. nam etsi in ordinatione sua castitatis votum obtulerit: tamen tanta est vis in sacramento conjugii, quod nec ex violatione voti potest dissolvi ipsum conjugium.* B. O interpretem optimum, qui sententiam Martini pervertit. C. Cur Martinus ab archetypo discessit? A. Cum in Occidente esset, noluit Orientis licentiam imitari. C. Cur de diacono, & non de hypodiacono canon conceptus est? Nam si hypodiaconus sine contestatione ordinatus est, non debet audiri, si in
diaconi

^a Ivo d. tit. 8. c. 14. panor. & par. 6. c. 376. decr.

diaconi ordinatione contestetur. Æque enim ducere uxores prohibitum est utrisque. A. Non dubito, quin ea contestatio ante hypodiaconi ordinationem sit necessaria: ac licet durum videatur, canon ita intelligi debeat, ut in utraque ordinatione contestetur. Aut dicendum est, illis temporibus hypodiaconis non diaconis licuisse nuptias contrahere. Quod verò Gratianus ait de copula, & usu matrimonii jam contracti agi, contra Græca & Latina verba est. De subdiaconis ita scribit. ^a Porro in sequenti videtur permitti auctoritate subdiaconis, cum de diaconis specialiter præcipitur, ut sine probatione castitatis non ordinentur. Hoc idem in Ancyritana synodo videtur esse permissum, in qua sic statutum est. Diaconi &c. B. Vox, probatione, non placet. A. Scribe, professione. ⁵ Caput xv. ejusdem concilii

^a Dist. 28. c. 7. præterea. p. I.

⁵ Gratiani verba sunt in eodem libro ante caput 8. Diaconi. distin. 28. Videtur permitti subdiaconis, cum de diaconis specialiter præcipitur, ut sine probatione castitatis non ordinentur. Hoc idem in Ancyrana synodo videtur esse permissum, in qua c. 10. (al. 9.) sic statutum est. Diaconi quicumque cum ordinantur, si in ipsa ordinatione protestati sunt &c. In marg. est. Pann

cilii Ancyrani ex interpretatione, quæ exstat apud Isidorum Mercatorem, refert Gratianus *caussa XII. quæst. II. cap. XLII. a* & Martini *caput*

L

XVII.

^a 12. q. 2. c. 42. *si qua.*

Pann. l. 3. c. 87. Poly. l. 4. tit. 31. *Distin. 27. in prin. hæc verba sunt.* Quod autem unius uxoris vir Episcopus esse iubetur: quaritur, an de tempore ordinationis hoc sit accipiendum, ut tempore suæ administrationis ejus possit copula fungi, quam unicam, & virginem sibi desponsavit. Hoc Martinus Papa prohibet dicens. Diaconus, qui eligitur, si contestatus fuerit pro accipiendo matrimonio, & dixerit non posse in castitate permanere, hic non ordinatur &c. *Et in marg.* Apud Martin. Bracaren. c. 39. *Distinct. 28. diaconi.* Ivo p. 6. c. 376. Pann. l. 3. c. 97. *Et postea.* Hac auctoritate datur intelligi, quod illi, qui uxores habent, vel accipere volunt, nec diaconi, nec sacerdotes fieri possunt, nisi continentiam profiteantur. Si vero diaconus à ministerio cessare voluerit: & contracto matrimonio licite potest uti. Nam & si in ordinatione sua castitatis votum obtulerit: tamen tanta est vis in sacramento conjugii, quod nec ex violatione voti potest dissolvi ipsum conjugium. (*His miror nihil addidisse selectos viros.*)

xvii. refert *distin. l. cap. xxii.* ^a Sed ut verum fatear, non videtur Martinus ad id caput respexisse: ita inter se diversa sunt. Isidorum sequuntur Anselmus, ^b & liber Cæsaraugust. ^c Ivo Martini verba refert *parte iii. cap. clxxiii.* cum hac inscriptione, *Ex concilio Martini Papa cap. xviii.* At ex concilio Bracarenfi liber Cæsaraug. ^d & paucis immutatis Burchardus, ^e & Ivo *capit. cxxl. dicta partis tertiæ.* Apud Gratianum *dicto cap. xlii.* in illis verbis: *Si qua de rebus ecclesie, cum Episcopus non adest &c. non est scribendum.* nam, Ἐπισκόπος μὴ ὄντων, Græce est. ⁶ *Caput xxiii.* quod Latinis *xxii.* est, *eiusdem*

^a 50. *dist. c. 22. si quis.* ^b *Anf. lib. 6. c. 162.*
^c *Cæs. lib. 7. c. 71.* ^d *Cæs. lib. 7. c. 79.* ^e *Burch. lib. 3. c. 179.*

---

⁶ *Inscriptio cap. 42. caus. 12. q. 2. in Romano libro est. Item ex synodo Ancyrana c. 15. Si qua de rebus ecclesie, cum Episcopus non est &c. In marg. Anf. l. 6. c. 162. Et in notis. Reddi] Sic in quibusdam exemplaribus priscae versionis. In aliis vero est, redidisse, Græce legitur, ἔσθ' τὸ πωλαίσις τῶν εἰσόδων τῶν πεπεργυμδίων ἁποδοθέναι αὐτοῖς τέτοις πλείονα τῶν πρὸν. id est, propterea quod sæpe rerum venditarum redditus majus pretium his ipsis reddiderit. Sed ob*
glossam

ejusdem concilii Ancyrani, quasi ex concilio Neocæsariensi refert Gratianus *dist. l. cap. XLII.* ex Isidori collectione: Martini vero *cap. LXXIX.* refert *capite XLIV. ejusdem distinct.* ^a Illud refert concilium Triburiense *cap. LII.* & Rabanus *cap. xv. pænitentium*, & Burchardus, ^b & Ivo, ^c & Anselmus: ^d sed ex alia interpretatione Dionysii Exigui, ut existimo. Martini verba refert Ivo *parte x. cap. xxxix.* cum hac inscriptione: *Ex concilio Martini Episcopi. B. Si ex collectione, pro ex concilio, scripisset; recte dixisse crederetur.* ⁷ *A. Caput xxiv. Græcis, xxiii. Latinis,*

L 2

Gratia-

^a *Dist. 50. c. 42. eos. & c. 44. si quis.* ^b *Burch. lib. 6. cap. 15.* ^c *Ivo par. 10. c. 25. & 144. decr.* ^d *Anf. lib. II. c. 47.*

glossam non est mutatum. *Inscriptio cap. 22. distinct. 50. est hæc.* Item ex concilio Martini Papæ. *c. 17. Si quis presbyter, aut diaconus inventus fuerit &c. In marg. est.* Apud Martinum Bracaren. *Burc. l. 3. c. 179. ex Bracaren. Ivo par. 3. c. 173. ex Martino, & 240. ex Bracaren. In notis. Diaconus) Sequebatur, aut subdiaconus, quæ duæ dictiones expunctæ sunt: quia neque apud Martinum, aut Burchardum, aut Ivonem, neque in antiquis Gratiani codicibus habentur.*

⁷ *Dist. 50. capit. 42. Eos vero, in eodem libro inscriptio*

Gratianus refert *caussa xxvi. quest. v. cap. ii.* ex Dionysii interpretatione: & Martini *cap. lxxi. capite tertio ejusdem questionis.*^a Mendose apud Gratianum legitur. *Ex concilio Ancyrano cap. xxxiv.* Refert illud cap. Leo IV. in epistula ad Episcopos Britanniae, & concilium Trosleianum *cap. xv.* & Rabanus,^b & Capitulare Caroli, & aliorum,^c & Burchardus,^d & Ivo,^e & Pænitentiale Romanum.^f Martini verba referunt Burchardus,^g & Ivo,^h quasi ex concilio Braca-

^a 26. q. 5. c. 2. & 3. p. si quis. ^b Rab. c. 23. penit.
^c Cap. lib. 7. c. 21. in add. 1. ^d Burch. lib. 10. c. 5.
^e Ivo lib. 8. tit. 5. c. 2. panor. & par. 11. c. 2. decr.
^f Pen. tit. 6. c. 1. ^g Burch. lib. 10. c. 6. ^h Ivo de par. 11. c. 34.

inscriptio est. Item ex concilio Ancyrano c. 22. par eo, vero. *Et in marg. hæc sunt.* Ex prisca versione. & Tibur. c. 52. Polyc. l. 6. tit. 10. Burch. l. 6. c. 15. Ivo p. 10. c. 25. & 144. *Et in notis.* Hæc vero Grace est, ὁ δὲ δευτέρῳ πενταετῆ χρόνον πληρώσῃ. id est, Secunda vero quinquennii tempus explebit. Atque ita fert Burchardus, & Ivo ex Dionysii versione, & infra ead. c. Si quis voluntate. (*Scribe, voluntarie*) *Cap. 44. inscriptio est.* Item ex capitulis Martini Bracarenf. Episcopi c. 78. Si quis voluntarie homicidium fecerit &c. *Et in marg. Ivo p. 10. c. 39.*

Bracarenſi. In Tiliano libro ſic eſt, οἱ καταμαν-
 τεύομφοι ἢ ταις σιωηθείαις τῶν χρόνων ἐξακολῆ-
 θῆντες. In veteri libro, τῶν ἐθνῶν κατακολεθῆν-
 τες. *Qui divinationes expetunt, & morem Genti-
 lium ſubſequuntur, Gratianus, & ceteri. Si quis
 autem paganorum conſuetudinem ſequens, divinos
 aut ſortilegos in domum ſuam introduxerit; Mar-
 tinus. Qui auguria, vel auſpicia, ſive ſomnia,
 vel divinationes quaſlibet ſecundum morem Genti-
 lium obſervant, Iſidorus in conciliis. ſortilegos
 Martinus addidit, plura Iſidorianus interpreſ.
 Ἐπι ἀνευρέσει Φαρμακειῶν ἢ ἢ καθάρσει. exquiren-
 di aliquid arte magica, aut expiandi cauſſa, Gra-
 tianus. arte malefica, Burchardus pro magica,
 & alii: quaſi ut malum foras mittant, aut male-
 ficia inveniant, vel luſtrationes paganorum faciant?
 Martinus. in exquirendis aliquibus arte malefica,
 aut domos luſtrant: Iſidorus. Illa omiſſa ſunt à
 Latinis: τρία ἔτη ὑποπτῶσεως, & δύο ἔτη εὐχῆς
 χωεῖς περφορεῖς. Ut annos tres jaceant, duos
 communicent in oratione ſine oblatione. C. ſub re-
 gula quinquennii jaceant, habet Gratianus: id
 Martinus interpretatur, penitentiam agant. A.
 Itidem Iſidorus non male. Illud enim jacere
 duplex eſt, alterum ſpeciem notat gradus pæ-
 nitentiæ. alii enim ante fores erant, alii intra
 fores, ſed cum cathecumenis exhibant: alii ma-
 nebant jacentes, alii erecti, ſed neque offere-
 bant,*

bant, neque communionis sacrae erant participes. Sed de his haecenus. ⁸

De

---

⁸ *In eodem libro inscriptio cap. 2. caus. 26. q. 5. haec est. Item ex concilio Ancyrano c. 23. al. 24. Qui divinationes expetunt, & morem gentili-um subsequuntur &c. In marg. haec sunt. Ra-ban. in penit. c. 23. & in conc. Paris. l. 3. c. 1. Polyc. ibid. (hoc est, l. 6. tit. 12.) Burg. l. 10. c. 5. Ivo p. 11. c. 2. Pann. l. 8. c. 62. Et in no-tis. Gentilium) In Graeco impresso est χρώνων. Sed in vetusto Vaticano, & apud Balsamonem ἰθνών. Exquirendi) Graece est, Ἐπι ἀνευρέσει φαρμακῶν. id est, ad invenienda medica-men-ta. Capituli tertii Non liceat. inscriptio est. Item ex concilio Martini Papae (id est, ex capit. Mar-tini Bracharen. cap. 72. (desideratur haec nota.) Et in margine. Burch. lib. 10. cap. 3. Ivo p. 11. cap. 40. Et vers. Nec ex collectionibus est in marg. Ibid. cap. 74. Burch. l. 10. c. 20. Ivo p. 11. c. 47. Et vers. Si quis autem, est in marg. Ibid. c. 71. Burch. l. 10. c. 6. Ivo p. 11. c. 34. Et vers. Mu-lierib. est in marg. Ibid. c. 75. Burch. l. 10. c. 19. Ivo p. 8. c. 330. & p. 11. c. 46.*